

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalba átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 4.

Kéz a kézbe.

A sokféle nemzetiség közt, melyek Magyarországot lakják, akadt hát végre egy, a mely nyíltan a magyar mellé áll. A szászok kijelentették, hogy a nagy világon e kívül nincsen számukra hely, ők a magyar hegemonia mellé állanak s a maguk körében védeni fogják a köztük élő magyarokat.

El nem mulaszthatjuk, hogy a szászok e nyilatkozatáért hálás köszönetet ne szavazzunk a dákoromán ligának.

Soha a szászokat nem vitte volna rá a hála, hogy mellénk álljanak, ha nem fenyegeti őket is, az erdélyi magyarságot is elnyeléssel az oláh tenger.

Pedig a szászoknak nagy okuk lett volna a multban is arra, hogy a magyarok iránt hálával viseltessenek. Kiváltságos állásukat megtartották mindenkor. Moháctól kezdve Erdély egyik »nemzet« gyanánt szerepeltek. A kiváltságok megszüntetésekor is megtartották külön állásukat. Vagyonuk felett szabadon rendelkeznek. Iskoláikat berendezhetik, fejleszthetik. Ápolhatják a német kulturát. Felekezeti szervezetük független. Választókerületeikben senki sem zavarja jelöltjeiket; pártok keletkeztek és elmúltak, de a szász csoport el nem mult soha. És mégis annyi idő multával most halljuk először az első testvéri szót.

Ez sem a szívből fakadt; inkább afféle gyakorlati testvériség az egész.

A szászok addig zöldültek a magyarok ellen, míg észrevették, hogy a magyarnak ugyan eszeágában sincs őket megmagyarosítani, de annál inkább kezdenek szépen, lassan eloláhosodni.

Mi azzal a pár százezer emberrel, a kik különben is fajrokonaiktól messze elszakadtak, nem sokat érünk. Megmagyarosításuk által eltűnnék egy rendkívül érdekes nép, a melynek fennmaradása kegyeleti kérdés. Ártani nem árt, de sokat használhat, ha akar.

Már pedig akarnia kell.

Ha a szászság hozzánk csatlakozik, ellentállhat az öt elnyeléssel fenyegető oláh tengernek. Neki jó, de nekünk is, mert a székelység és a szászság nélkül Erdély elveszett, a mint már is messze vidékek veszendőbe mentek.

A magyar érzelmű szászság pedig egyenesen megbecsülhetlen nyereséget jelent. Mind a ketten, magyarok is, szászok is, sok veszteséget sírathatunk Erdélyben. Két civakodó közt a harmadik gyarapodott. Ha most kezét fogunk, ha a szász elismeri, hirdeti és védelmezi a magyar hegemoniát, akkor van reményünk a veszteségek visszahódítására.

Ha egy kis érdekből is, de okosan cselekedtek a szászok. Példájukat követhetné a többi nemzetiség is.

Mert nem áll az, a mit a szászok állítanak, hogy ők nem olyan nemzetiség, mint a többi. Nincs bizony semmi különbség. Valamennyi nemzetiségnek egyformán érdeke, hogy a magyar hegemoniát elismerje s annak keretein belül

rendezkedjék be. A magyar nélkül az oláhságot elnyelik a szlávok, szerbjeink elvesztik önálló kulturájukat, a tót beolvad a csehbe, a horvátok pedig vallásukat felthetik. Valamennyi a magyar nemzet fedele alatt talál menhelyet s mégis azt a fedelet gyujtogatja.

Hire jár, hogy a horvátok legujabb magyarbarátságában is van valami afféle szándék, hogy a fedelünkől egy darabot elcsipjenek. A vasut magyarsága régi száalka a horvátok szemében. Igaz ugyan, hogy a kiegyezési törvény értelmében a horvátoknak semmi közük a vasúthoz, mert az nem hivatal, hanem üzlet, az állam üzlete, melyet úgy vezet az állam, a hogy czélszerűnek tart. A bán nyilatkozatból azonban annyi sejthető, hogy a horvát honvédek, finánczok és postások után horvát vasutasok is kilátásba vannak helyezve. Szép kilátás. Nem hogy magyar hadsereget kapnánk, hanem a vasutasok magyar hadserege veszíti el egyik hatalmas hadtestét. Ebből a testvériségből igazán nem kérünk. Ha ára van, akkor várhatunk. Van a kérdésnek olyan megoldása is, amely a jogos horvát igények kielégítése mellett a magyar állam érdekeit sem sérti s a MÁV jó hírnevét sem veszélyezteti. Remélhetőleg ez az irány fog győzni s remélhetőleg a horvátok is észre térnek úgy, mint a szászok és a saját érdekeik megmentése végett nem a zsebükre utaznak, hanem őszintén, fenntartás nélkül kezét nyújtanak. Ez mindnyájunk jövőjének záloga.

Dr. K. A.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Révi barlang.

Irta: Gersány János.

(Vége.)

A pataknak alvilágias, mélységes sötét folyása mellett a különféle alakok száz és százféle sokasága ragad bennünket bámulatba: ez a Styx. A mélységben több csarnokkal egybekapcsolódik a gyászos hangulatot felidéző Pokol. Felfelé haladva, élénk tűnik a Kórus három sorozata, orgonával. Gyönyörűen szabályos alkotás. Az alapzaton egymással kezét fogva áll két szobor — a Ménmaróth pár — vagy a két Püspök körülveve kispapokkal. Feljebb egy kapubejáratot őriz két magas ajtónálló, körül számtalan apró szent. A menyezet gazdag színpompájú faragványokkal és csipkediszekkel van ékesítve. Egy az alapzaton álló tót dajka kezében gyerekekkel; egy emberi alaknak megfelelő 2 méternyi hosszú kapuciner színű barát csuha,

melyből a barát lábai hosszasan kiállnak, láthatók még e helyen.

Beljebb egy hosszú folyosóra jutunk, hol előttünk állanak a Hárem őrei, a folyosó végén pedig a Hárem háromszínű diszes csipke-függönye omlik alá. A lépcsőzeten lefelé menve, vonzó megjelenéssel élénk tárul a Betlehem kis csarnoka jászollal és pástörökkel, fölülről megelégedetten néz le a Három király.

Egy másik lépcsőzeten egy széles ajtószzerű nyíláson keresztül, szemünkbe tűnik egy diszes terembe Mohamed turbánnal a fején; körülötte a pasák és tanácsosok: itt a Diván-tanács. Jobbra látszik Mohamed testőrsége diszben öltözve, egy kedves csoportozat. Tovább szép menyezet alatti uton haladva, eljutunk a válogottan díszített Török-fürdőbe, mely különféle szobrocskák s apró csecsebecsékkel van kitarakáza. Itt áll Mohamed mellszoborra, fölébe hajlik Próféta zászlaja. Innen egy keskeny járáton visszafordulva, a barlang egyik legszebb része lép meg bennünket — a Mohamed paradicsoma, egy keleties fényüzéssel berendezett csarnok, a

menyezeten elhelyezkedő és függő különféle madarakkal, elrendezett sorokban sűrűn betöltve virágokkal.

Egy újabb lépcsőzeten lefelé haladva, betekintünk az egymással kedves összhangzatban álló, meglepően művészies Mohamed pipatóriumába. A természetnek valóságos fényüzése e csarnok diszei; dohányszásra és társalgásra berendezett terem.

Homályos falak közt alászállva egy borzalmat keltő sötét mélység tátong élénk a hőmpölygő pataknak kísértetiesen csillámló halvány fénye mellett. Itt a rémesen kibítő érzület mintegy visszatérni készíti az embert, de a barlang rejtélye még kimerítve nincs. Megállani s visszafordulni kénytelenítettünk, minthogy utonkat állják a mocsaras talaj, a patak vize és a hatalmas sziklaalakulások, miken keresztül törni a felfedezőknak már annyira sikerült, hogy megállapíthatták, miszerint még 3—400 méternyre beljebb járhatóvá tehető a barlang s minden valószínűség szerint valahol egy másik bejáratra is fognak akadni és ezenfelül ész-

Occasíó

Május 1-től 18-ig.

Szőnyeg áruházamban

tetemesen leszállított árak mellett kerülnek eladásra.

Mindennemű futó, ebédő, és salon szőnyegek, csipke, selyem, gypaju, plüsch függönyök, asztal és ágyterítők, függönyök és terítőkben, utazó és kocsitakarókban.

Torontáli

legnagyobb választék.

Linoleum és bőrvásznak.

CZILLÉR IMRE

Nagyáruháza, Olaszi Fő-utca.

flók üzlet Szent László-tér

Távbeszélő 232.

A liberális sajtó páfördulása. Uj a rendszer, uj a kormány. Hát a régi gárda sok lájbszurnálja milyen legyen? Bizony az is kézzel-lábbal ujhodik, nehogy fölkapják az állá. Valamikor annyira gyalázták a régi ellenzékét, hogy szinte a könyökükre is lement a bőr a keserves pennaforogtatás közben. A koalícióra is kigyót-békát kiáltottak eleinte. Majd utóbb mikor hire járt, hogy kormányra kerül, annyi-féleképp változott cikkeik irálya, mint a kaméleon színe. Egyszerre azonban végleg befagyott a kibontakozásnak még csak látszata is. Jöttek a darabontok, dühöngött az abszolutizmus. Nos, az óliberális sajtó ennek is hűséges csatlósa lett s most már nap, mint nap egyformán szidta a bünbaku odaállított koalíciót. Mindössze a a gorombaságokban volt fokozat, meg változatoság. Ez is elmúlt, mint annyi más a nagy világon. A koalíció mégis kormányra került. Nosza hát, merész szaltámortáléval a régi liberális sajtó is egyszerre koalíciós lett. Negyvennyolczas, vagy alkotmánypárti. Melyik milyen. És mindezt a *szubvenzió* tevé, amelynek kellemes élvezetében a régi rossz rendszer korhadó sajtója persze mindenáron továbbra is meg akar maradni. Egy budapesti hírlap most ide vonatkozólag igen helyénvalóan a következőket írja:

Az átalakulás komplikált folyamata elhátott a vidéki sajtó műhelyéig. Tudjuk, hogy a volt kormányrendszer minden megye székhelyén és minden nagyobb városban legalább egy sajtóorganumot teremtett, melyek egyuttal a helyi párttalanságok szócsövei voltak. E lapok mellett számos független újság is jött létre, a melyek természetesen az ellenzéki törekvéseket támogatták s kitarították a koalíció mellett akkor is, a mikor az alkotmányellenes kormány és a volt kormányrendszer helyi támaszai ugyancsak igyekeztek őket elnyomni. Sok, volt szabadelvűpárti lap most szeretne az új kormánynak is oltalma alá kerülni, a mint, hogy sok helyi hatalmasság sem tartja már szabadelvű és haladóparti állását fonttarthatónak. Egynéhány megyében megindult az akció ebben az irányban, hogy az új kormánnyal politikai rokonságban és szövetségben levő lapok rovására, a régi kormánypárti organumokat tartásuk meg a hivatalos körök. Az új korszak azonban ilyen támogatásokat meg nem tühret

leteik szerint a fentieknél még több érdekesség és nagyobb meglepetések várnak beljebb a kutatókra.

Fent elsorolt nevezetesebb csepkőalakulásokon kívül figyelmünket kellemesen kötik magukhoz még a Rákóczi sátora, továbbá egy díszben uszó gyönyörű templommenyezet s egy érintésre, mint az üveg harang kellemesen csengő, finoman átlátszó jókora függő kagylóképződmény.

A barlang feltedezői: Handl Károly pályafelvigyázó (Mitru) Márton Demeter oláh paraszt segítségével; azután a szakértelemmel kutató Czárán Gyula aradmegyei nagybirtokos, kiknek fő támogatóik voltak a rendezésben, a patak elvezetése, a sziklák bontása, a lépcsőzetek készítése s a bñhatóság nehézségeinek elhárításában Stern Adolf mérnök és Veress István révi lelkész.

1903. szeptember hóban akadt a barlangra Handl s elkezdte a kutatást Mitruval, a barlang jelenlegi magyarázójával. 1904. május elején lett készen a barlang jelenlegi járhatóságával. A kutatók nagy részt a patakon uszva befelé, lélekvesztő csokon küzködve dolgoztak. A 250 méternyi utat kitevő eddigelé bejárható csarnokok megtékinzése háromnegyed óra alatt kényelmesen történik. Itt-ott 10 különböző hosszúságú fel- és levezető lépcsőzet segítségével haladhatunk tovább földszintről emeleti részekbe és viszont. 1906-ik évben villany-

s nem is szorult rájuk. Ha egyáltalán van értéke és értelme annak a vidéki kerületben, hogy valamely lapot a kormány és helyi vezetési bizalmával tüntessen ki, ez a kitüntetés csak azokat a lapokat illetheti, a melyek a nemzeti küzdelemben résztvettek és kitarítottak. Nem hisszük, hogy az új kormány a politikai erkölcselenségnek a vidéki sajtóban is bármilyen engedne s szívesen látná a nagyon nyilvánvaló érdekekből kínálkozó barátságot egyes volt kormánypárti helyi lapok és protektoraiak részéről.

Eddig fővárosi laptársunk. Mi magunk részéről csak annyit konstatálunk még, hogy a régi szabadelvűpárt helyi hivatalos organuma már egyenszen *Bokányi jegyében* áll. Ez ugy látszik, annyit jelent, hogy szubvenzióra, ha ugyan lesz ilyen továbbra is, a koalíciós kormány részéről nem reflektál. Ha így van, mindenesetre logikusan cselekszik és konvencsül. Csak az a kérdés most már vajjon igazán így van-e? Persze, persze. Lemondani, lemondani, könnyű nekünk azt mondani . . .

A helyzet.

Wekerle Bécsben.

Amiről már annyiszor irtunk, végre bekövetkezik. *Wekerle* most már csakugyan Bécsbe mehet s referálhat a magyar királynak a választások eredményéről. Az osztrák kormánynak is meg van a maga új elnöke, így hát a közös ügyek dolgában is megkezdődhetnek a tárgyalások a két kormány feje között. Hihetőleg ezek a bécsi tanácskozások is hozzá fognak járulni a kormány érdemleges programjának kiépítéséhez, amelyet május 22-én fog *Wekerle* elmondani. Az ország meg fog belőle győződni, hogy nemcsak emberekben, de rendszerben is új korszak nyílt meg Magyarországon.

Kószahir Andrásyról.

A M. T. I. jelenti tegnapi kelettel: *Andrásy* Gyula gróf belügyminiszterről egy mai reggeli lap, állítólag koalíciós forrásból vett értesülés alapján azt írja, hogy nemsokára megválíll állá-

világítással szándékoznak felszerelni a barlangot, mi ha megvalósul, az egyes részletek megvilágítva s az egész barlang csarnokaival fényözönben uszva a legfenségesebb meglepetésszerű látványosságot fogja nyújtani és varázshatást árasztani a látogatókra. A barlang nevezetesebb részleteit a feltedezők keresztelték el. Gróf Zichy Ödön birtokán fekszik. Bérli az Erdélyi Kárpát-Egyesület. Csinos vendéglő áll mellette minden tekintetben a legkielégítőbb ellátással. Az E. K. E. gondoskodik megkeresésre, hogy a látogatók kedvezményes jeggyel utazhassanak, ha egy helyről legalább is tizen mennek. Ugyancsak az E. K. E. az általa kiadott, de még hiányos fűzethez egy bővebb leírást és tájékoztatást nyújtó betétlapot fog jövő évben illeszteni és a barlanggal csaknem szemközt a Körös-partján megálló helyet kieszközölni.

Elfelejtethetlen, kedves utat tesz meg az, ki a barlangtól leszálva s csolnakkal a Körösön átkelve egy alaguton átsétál a vársonkolyosi őrház megállóhoz. Nem kevésbé jóleső, kedélyes pillanatot szerez magának, ki a vizesestől, a magasból az utasok kendőlobogtatása közt a vonatoknak az alagutba surranását nézi. Az éltető pataknak üditő kristály vize pedig vissza-vissza csalja a kirándulókat.

sától. Illetékes helyről vett értesülésünk szerint ez a hír a hozzáfűzött kommentárral együtt tendenciózus és rosszakaratu koholmány.

Hozzátehetjük, hogy ez a lap régi Tiszagárda egyik újabb sütetű favorizált lapja, az U-g.

Az igazságügyminiszter az általános választói jogról.

A N. Fr. Pr. munkatársa meginterjuvulta a gyöngélkedő *Polónyi Géza* igazságügyminisztert a közel jövő politikai alakulásait, főként pedig az általános választói jog megkonstruálását illetőleg. A tudósító utalt arra a jelentékeny változásra, amelyet az általános választói jog behozatala Ausztria politikai viszonyait illetőleg maga után vont.

Az igazságügyminiszter erre lényegében azt válaszolta, hogy Magyarországon a választási reform behozatala simán fog menni.

Arra a kérdésre, vajjon az abszolút többséget elért függetlenségi párt nem zugolódik-e majd, hogy a negyvennyolczas pártalakulás speciális követelményei megvalósulások tekintetében hosszas haladékat szenvednek — azt felelte a miniszter, hogy a választási harcot a koalíció a *kormány programja alapján indította meg*, az elvek gyakorlati érvényesülése tekintetében tehát szorosban alkalmazkodnia is kell a kormányprogram megvalósításához.

A választói reform megalkotásánál egyébként a magyar állameszme érdekében oly kantélákról történik gondoskodás, amelyeket úgy a néppárt, mint az alkotmánypárt szíves készséggel, egyenesen elvei érdekében támogatni fog.

A reform alkotói ugyanis meg fogják akadályozni, hogy olyan katilináris ekszisztenciák gyakoroljanak választói jogot, akik a magyar hazának ellenségei. Ne élhessenek a legszebb polgárjoggal azok, akik a magántulajdont tiszteletben nem tartják és a vallás ellenségei.

Ilyenektől majd bírói ítélettel vonják meg a választói jogot

A választás egyébként direkt lesz, titkos és egyenlő. Már amennyire lehet, miután ebben a tekintetben bizony korlátokat mégis csak kell emelni.

A miniszter kijelentése idáig nagyon szerencsés s az ország keresztény közvéleményére minden esetre biztató, fölemelő hatással lesz.

A bécsi lap tudósítója aztán a kérdéses kapcsolatban tovább is folytatta intervjúját. Azt a csipős kérdést intézte tudniillik *Polónyihoz* vajjon nem kell e majd az ujonnan összeülő országgyűlésnek a nemzetiségek obstrukciójától tartani. *Polónyi* erre azt felelte, hogy a magyar országgyűlés Budapesten ülésezik és hát csak próbálnának, csak mernének a nemzetiségek ebben a milióban obstruálni, majd megtanítanak őket.

Meg kell mondanunk, hogy a válasznak ezt a részét éppen nem tartjuk sikerültnek. Hiszen a terror nem a mi eszközünk. És épen az igazságügyminiszter kiváló jegérezke a megmondhatója, hogy a magyarság szupremációját a mi országgyűlésünk mindenkor parlamentáris eszközökkel szokta biztosítani.

A horvátok.

A horvát választások második napján megint az ellenzék győzött, míg a magyar ellenes horvát nemzeti párt ismét csak a mandátumok kisebb felét kaphatta meg. Politikai körökben ezek után a horváth bán lemondá-

sát emlegetik. Ez a hír azonban még megerősítésre szorul.

Josipovich horvát miniszter egyébként kijelentette, hogy ez az új alakulás nem váratlan. A viszonyokkal ismerős beavatottak már előre látták. A helyzet semmiben sem változott, miután az egyezmény, amelyre nézve *Pejacse-vich* gróf Wekerlével megállapodott, az új országgyűlés előtt lényeges változást nem fog szenvedni.

Új főispánok.

A Nap írja, hogy Szeged főispánjává *Kelemen Béla* tápéi országgyűlési képviselőt, temesi főispánná pedig *Sztojanovits György* bárót fogják legközelebb kinevezni.

Városi közügyek

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap, pénteken délután tartotta rendes havi ülését.

Az új főispán: *Glatz Antal* ez alkalommal elnökölt a közigazgatási bizottságban.

Jelen voltak: *Rimler Károly* polgármester, *Bordé Ferencz* főjegyző, *Papp Miklós* kir. pénzügyigazgató, *Varró Domokos* kir. főmérnök, *Virágh Béla* kir. ügyész, *Dus László* városi főügyész, *Szirmay* kir. tanfelügyelő helyettes, *dr Grámm Károly* helyettes orvosélnök, *dr Baróthy Ákos* városi főorvos, *dr Cseresznyés Béla* aljegyző, továbbá *Hlatky Endre*, *dr Hoványi Géza*, *Rádl Ödön*, *Mezey Mihály*, *Sulyok István*, *Huzella Gyula*, *Mihelffy Adolf*, *dr Konrád Márk*, *dr Berkovits Ferencz*, *Frankó Endre*.

Glatz Antal főispán rövid beszéddel nyitotta meg az ülést. Mikor először van alkalma a közigazgatási bizottságban elnökölni, szívből üdvözlö a tagokat és kéri, hogy ők hazafias működésében támogassák. (Éljenzés.)

Mihelffy Adolf kötelességének tartja maga részéről is, hogy üdvözlje az új főispánt abból az alkalomból, akire nagy és nehéz feladatok megoldása már Nagyváradon. Kívánja, hogy buzgó és hazafias működése áldásos legyen ne csak az országra, de szeretett városunkra is. *Beóthy* után méltán várnak sokat az új főispántól, de hiszik, hogy ennek a nagy várakozásnak is meg fog felelni az új főispán. (Éljenzés.)

Az albizottságok kiegészítése.

Ezután *Glatz Antal* főispán a közigazgatási albizottságok kiegészítését a következőképp ajánlotta:

Fegyelmi választmány: elnök a főispán; tagok: *Varró Domokos*, *Papp Miklós*, *Frankó Endre*, *Rádl Ödön*, póttagok: *Vasady Lajos* és *Miskolczy Barna*.

Erdőrendészeti albizottság: *Dr Hoványi Géza*, *Miskolczy Barna*, *Rádl Ödön*, szakértő kültag *Osztler Armin* kir. erdőfelügyelő.

Erdészeti kihágási bizottság, valamint a munkás törvény alapján határozó II-odfoku hatóság: *Rádl Ödön*, *Hlatky Endre*, *Mihelffy Adolf*, *dr Hoványi Géza*; póttagok: *dr Berkovits Ferencz*, *Frankó Endre*, *Mezey Mihály*, *Sulyok István*.

Gyámügyi felelősségi küldöttség: választott tagok: *Mihelffy Adolf* és *Mezey Mihály*, kinevezett tagok: *Rádl Ödön* és *Miskolczy Barna*; póttagok *dr Berkovits Ferencz*, *dr Hoványi Géza*.

Felzárólagos küldöttség: *Dus László*, *Papp Miklós*, *Rádl Ödön* és *Sulyok István*.

Börtönvizsgáló bizottság: *Rádl Ödön*, *dr Berkovits Ferencz*, *dr Konrád Márk*, *Sulyok István*, hivatalból tagja *dr Baróthy Ákos*.

Börtönfelügyelő bizottságba a főispán *Hlatky Endre*t nevezte ki.

A főispán előterjesztését elfogadták.

A közigazgatás a múlt hónapban.

Bordé Ferencz főjegyző előterjesztette a polgármester jelentését a közigazgatás múlt

havi állapotáról. A főbb adatok a következők:

A közegészségi állapot április hónapban minden tekintetben jobb volt, mint márciusban; mert a születések száma 13-mal multa felül a halálozásokét s mert a hevenyfertőző betegségek is csekélyebb számmal, szórványosan mutatkoztak.

Roncsoló toroklob 10 betegülés, 2 halálózással; vörheny 4 betegülés, halálozás nélkül; kanyaró 14 esetben 1 halálózással fordult elő.

A légzőszervek bántalmaiban is kevesebben haltak el, amennyiben a márczius hónapban 56 halálózással szemben április hónapban 35-en haltak el az említett betegségekben.

Április hónapban született 64 fiu, 71 leány, összesen 135 gyermek.

Elhalt 67 férfi, 55 nő, összesen 122 egyén. Városrészek szerint elhalt: Újvárosban 20, Olasziban 28, Váralja-Velenczén 20, a kórházakban 54. Hét éven aluli gyermek 27 halt el.

Szegény beteg 378 gyógykezelettet az orsz. betegápolási alap terhére.

Az állategészségi állapot — egy veszetségi esetet leszámítva — jó volt.

A közbiztonsági állapot április hónapban elégtető volt. Lopás 35, súlyos testi sértés 2, hamis pénz forgalomba hozása 5, csalás 5, zsarolás 2, sikkasztás 5, magánosok elleni erőszak 1 esetben fordult elő.

A nyomozás 29 esetben sikeres, 26 eset-sikertelen volt. Ezenkívül nyomozás teljesített: a kir. ügyészség elrendelésére 43, más hatóságok megkeresésére 52 esetben.

Letartóztatva volt 65 egyén, akik közül az illetékes bírósághoz átkisérteztetett 15, eltolonczoltatott 50.

Kihágási feljelentés 16 esetben tétetett, még pedig közrend elleni 22, sebes hajtás 7, munkaszüneti 6, közegészség elleni 6, egyéb szabályrendelet elleni 15, csavargás és koldulás miatt 50 esetben.

Április hó folyamán 25 utlevél adatott ki; ezekből 9 Európába, 16 pedig Amerikába szől. Az Amerikába vándoroltak között volt: földműves munkás 4, iparos munkás 8, varrónő 2, cseléd 2. A kivándorlás oka: 12-nél munkakeresés, 4-nél pedig rokonok felkeresése volt.

A lefolyt hónapban 4 öngyilkosság történt. A mentő osztály április hónapban 42 izben vonult ki és pedig 21 izben balesethez, 21 izben betegszállításához.

A közadók április havi eredménye 94 korona 86 fillérrel kevesebb, mint a múlt év megfelelő időszakában. Befolyt:

kincstári adóban	13616 K 27 fill.
kamatban	62 > 84 >
betegápolási póttadóban	758 > 47 >
kamatban	1 > 85 >
hadmentességi díjban	25 > — >
házalási adóban	49 > 44 >
fegyveradóban	4 > — >
cselédpénztári díj	2 > 40 >
mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át.	
Városi adóban	13434 K 96 fill.
vizdíjban	4132 > 73 >
törvényhatósági utadó	2310 > 44 >
kamatban	16 > 65 >
folyt be.	

A jelentést tudomásul vették. A szak-előadók nemlegesek jelentéseivel együtt.

Papp Miklós kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy az egyenes adók befizetése márczius hónapban, az előbbi hónaphoz viszonyítva kedvező volt.

Wekerle beköszöntője.

Wekerle Sándor miniszterelnök leiratban értesítette a bizottságot, hogy a pénzügyminiszterium vezetésére megbízott s kérte a bizottság támogatását.

A közigazgatási bizottság készséggel támogatja s erről teliratban értesíti a minisztert.

Tudomásul vették a közoktatásügyi mi-

niszter leiratát, amely szerint a nagyváradi községi iskolák államsegélyét nem emelheti fel, mert nincs reá fedezet. Az óvodadíjak le-szállításának kérdését pedig csak akkor veheti tárgyalás alá, ha az állami óvodák léte-sítésének számadásai felülvizsgálva lesznek.

Több apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Képviselőválasztások.

Már csak igen kevés választókerület járul az urnák elé.

A főváros V. VII. és VIII. kerületben csak tegnap a hajnali órák folyamán hirdették ki az eredményt. *Sándor Pál* (pk.) 141 szótöbbséggel győzött a Lipótvárosban.

Az Erzsébetvárosban 13766 választó közül 6199 szavazott le, míg 7567 választó nem élt ebbeli jogával, 8 szavazatot pedig visszautasítottak. *Barabás* győzött 841 szótöbbséggel. — A Józsefvárosban 9874 választó közül 4521 nem szavazott. Leszavaztak: *Madary Gáborra* 1562, *Nagy Dezsőre* 1514, *Havas Rezsőre* 1260 és *Horváth Jenőre* 1017, összesen 5353 választó. *Madary* és *Nagy* között pótválasztás lesz, melyet a választmány e hó 22-ére tűzött ki.

Aranyosmedgyesen elbukott a nemzetiségi jelölt, 1006 szótöbbséggel *Vécsey László* báró (a.) lett a képviselő.

Ujgyházon: *Grätz Gusztáv* fővárosi hírlap-iró, szász nemzetiségi programmal. (A szabad-elvűpárttól elhódítva.) A függetlenségi jelölt a választást megpeticionálja.

Nagyvzsuid: *Transchewfels Emil* szász nemzetiségi, 300 szavazattöbbséggel.

Keresztélysziget: *Preskovics* (kp.) és *Comrea Miklós* (nz.) között rendkívül heves a küzdelem. A szavazatok állása egyenlő.

Mérleg.

A fővárosban tegnap délután 3 óráig a következő mérleget állították egybe: függetlenségi 240, alkotmánypárti 67, néppárti 32, újpárti 1, szocialista 1, demokrata 3, pártön-kívüli 7, szász 7, román 13, szerb 4, tót 8, pótválasztás 13, új választás 4 kerületben.

Barabás mandátuma.

A Nap írja, hogy *Barabás* nem maga fog dönteni abban a kérdésben, hogy melyik mandátumot tartsa meg a három közül, hanem a pártra bizza a határozatot. Aradhoz régi emlékek fűzik *Barabást*, Nagyvárad iránt különös hálát érez, miután itt buktatta meg *Tisza Kálmánt*.

Mindazonáltal úgy fog cselekedni, ahogy a párt rendelkezik vele. Már pedig a pártnak rendkívül fontos érdeke fűződik a főváros VII. kerületéhez. Aradon hir szerint *Kossuth Lajos Tivadar* lép *Barabás* örökébe.

Tegnap egyébként meglátogatta *Bárabást* *Wekerle*. A miniszterelnök elismerését nyilvánította a békéért kifejtett fáradozásáért s előre is üdvözölte, mint a Ház első alelnökét.

Ellesett párbeszéd.

A 48 és 67.

Szokott picolomat fogyasztottam a Pannonia kávéház előtt nyulvánon. Onnan néztem a csillogó villamost, a szép asszonyokat és lányokat, a politizáló alakokat, a veszekedő korteseket, az álmos bérkocsisokat, a füttyörésző inasokat s mindent a mi csak a Bémer-!éren látható. Változatos panoráma ez ugy délután öt óra tájban, amikor ügyvédek, orvosok, papok, szabadkőművesek, Bokányisták kézzel-lábbal magyaráznak egymásnak.

A szomszéd asztalnál ült egy ur, tulipán volt a gomblyukában s a kezében a »Független Magyarország«.

Ott halad el egy másik ur. Meglátja az asztalnál ülő társát és szól:

A: Szervecs, drága barátom.

B: Hogy vagy, mint szolgál egészséged? Olyan régen nem láttalak. Leülök ide melléd.

A: Jól vagyok, itt vagyok, ha tetszik le is ülhetsz.

B: Szép idő van.

A: Ühüm. Ni-ni. Hát te is fölvetted a tulipánt?

B: Már mint én? Én? Hát hogy ne tettem volna. És miért ne tettem volna? És ha fel nem tettem volna?

A: Ha, ha, ha. Hiszen te testestől-lelkestől szabadelvű vagy. A régi dereglye roncsa.

B: Pszt. Ne kiabálj. Kérlek halkabban. Még meghallják . . .

A: Nü-na? És miért ne hallják?

B: (lecsüggesztett fővel.) Hiszen csak azért mondtam, hogy véletlenül meg ne erőltessd a hangodat, mert megárt.

A: Igazán megvagyok hatva gyöngédségedtől. Csupa figyelem vagy. Ezt nem vártam tőled.

(B. szivartárczáját veszi elő s megkínálja A-t. Az szabódik előbb, de aztán elfogadja, B. udvariasan gyufát gyújt.)

B: Ah kérlek, szót sem érdemel.

A: De kérlek egy ha . . . haladópartitól.

B: Bocsanat, tévedsz. (Hevesen.) Kikérem magamnak, én nem vagyok haladópartí. Én mindig kormánypartí voltam és most is az vagyok. Az is maradok Punctum.

A: (Meglepetve.) Csakugyan? Te? és koalíció? Hiszen ez lehetetlen?

B: És miért volna lehetetlen? Mi van abban lehetetlen? Persze, hogy koalíció vagyok!

A: Szép, nagyon szép. De remélem 67-es alapon állasz.

B: Mit 67-es alapon? Hol van ma 67-es alap. Hallottak ilyet? Hát van ma magyar ember 67-es? Láttál te magyar embert? Ma minden igaz magyar (mellét veri) 48 as. A ki más, az pocsovics! Remélem, te is így gondolkodol? Mi?

A: (Halkan mosolyogva.) Sokkal régebben, mint te.

B: Semmi régebben. Más képen nem is lehet, gondolkozni. A ki másképen gondolkozik, az örült spanyol! Érted? Örült spanyol! (Kézzel-lábbal hadonázva.) Mert tudd meg, hogy ezer éves alkotmányunk . . . (Fokozatos kiabálással.) a nemzet jogai . . . a nemzet akarata . . . a magyar haza . . . ez a szentelt föld . . .

A: De kérlek alássan —

B: (Ugyanolyan hangon.) Mit kérlek alássan —

A: Csak akarom mondani, hogy halkabban szónokolj, mert az egész publikum minket bámul Csupa fül mindenki.

B: (Még erősebben.) Hát aztán? Mit törődöm én vele? Az én véleményem, az én meggyőződése s szent s ezzel én senki elől meg nem hátrálok. Én megmondom akárkinek a szemébe! Értsd meg!! Punctum!!!

A: Hiszen jól van nó.

B: Semmi jól van. Nincs jól. Nekem ne beszélj 67-ről. Torkig vagyok a 67-el. Már bele is fulladtam.

A: De kérlek szépen —

B: Na hát most már elég! Ez már igazán sok! Tőlem ne kérj semmit! Hiszen ez mégis hallatlan. Igazán sajnálak, hogy nem tudlak meggyőzni. Az én hazafiságom meggyőződésem alapul, érted? Meggyőződésem alapuló hazafiság pedig tudd meg, nem ismer megalkuvást.

A: — De édes barátom —

B: Semmi édes barátom! (tűzzel) Vagy 48-as, vagy nem magyar. Magyarországot szabadá, nagygyá, függetlenné csak a 48 teheti. Érted?

E közben két másik ur halad el a Pannonia előtt C és D. Figyelik a vitatkozókat.

C (B-re mutatva.) Látod az angyalát. Ez aztán magyar ember. Ilyen kell Magyarországnak. A lelkem adnám oda

D. (A-ra mutatva) Meghiszem ám. De az biztosan pocsovics az ördög hordja el.

. . . És ez így van.

Én mosolyogtam. A villamos tovább csilingel, a szép asszonyok és lányok tovább sétáltak, a nagyok intették a választás és haza sorsát, a kufárok üzerekedtek, az inasok füttyörsztek . . .

és én . . . néztem tovább a Bémerteret . . . A korzón Neumann előtt egy szép szál tulipánnal akkor haladt egyik helyi lapszerkesztő, aki pár héttel ezelőtt a tulipánról olyan melegágyasan írt. És a világ forog tovább.

Tankréd.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Május 5. Főispáni installáció a megyénél.

Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Május 6 Geyer Stefi hangversenye a városi árva-ház javára.

Máj. 19. Száznapos ünnepély a hadapródiskolában.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjen.

Károlyi Sándor temetése.

Károlyi Sándor grófot, a magyar gazdaságszervező atyját és vezérét tegnap délután temették el óriási részvét mellett Tóthon. A kastély kápolnájában végezte a gyászszertartást Virter Lajos választott püspök, váci nagyprépost, fényes segédlettel. Mintegy 150 testület vett részt a temetésen.

A politikai pártok, jótékony egyesületek mind képviselve voltak. A kabinetből jelen volt Wekerle, Apponyi, Darányi, Andrássy. Nagyszámu előkelőség. A Magyar Gazdaszövetséget tekintélyes küldöttség képviselte.

Az érczkoporsót az elhunyt fehér tisztiköponyege borította. Ezt a köpenyt még a szabadságharc idején viselte a derék mágnás. A koporsótól jobbra kardját, balra párnán az aranygyapjas rendet helyezték el.

Szertartás közben az Opera teljes kara adott elő egyházi énekeket. Beszentelés után a családi sirboltba helyezték el a halottat.

Darányi földmívelésügyi miniszter szavával válunk meg tőle. Legyen neki könnyű a magyar föld, melyet oly szívesen szolgált és oly igazán szeretett mindvégig.

Kath. Szabad Liceum.

Rendkívüli az érdeklődés a Kath. Szabad Liceum mai zárünnepélye iránt. Láng József üzletében sietve váltják ki előre a belépti jegyeket. Az érdeklődés teljesen jogosult. A zenei számok változatossága és magas színvonalú igazi hangversenynyé teszi a zárünnepélyt. A szereplők régóta tartanak próbákat s az előjelek szerint sikerük teljesnek, fényesnek ígérkezik. Hasonlóan remek lesz a Balatonról szóló előadás. Szövege lendületes, poétikus, a bemutatandó képek pedig meglepően sikerültek, életteljesek. Ugyanaz az előadás lesz ez, amelyben szükebbkörű közönségnek már volt alkalmá a hadapródiskolában gyönyörködni.

Az estély műsora a következő lesz:

1. a) Chopin. Fantaisie-Improptu;
- b) Gaal Ferencz 3-ik magyar rhapsodiája. Zongorán előadja Kiss Nóra urbölggy.
2. »Barkarolla» Hoffmann meséiből, duett. Éneklik: özv. Tulsek Ferenczné és dr Krüger Aladárné urnők.
3. a) Cavatina Faustból.
- b) Serenade Grünfeldtől. Gordonkán játsza Kürti István, zongorán kíséri Komlóssy Ilonka urbölggy.

4. Terzett Hunyady László operából. Éneklik: özv. Tulsek Ferenczné (Erzsébet), dr Krüger Aladárné (Mátyás) urnők és dr Krüger Jenő László.)

5. Magyar dalok Lányi Ernőtől, énekli: a székesegyház énekkara.

6. Balaton és fürdői. Előadás vetített képekkel.

Az estély a főgimnázium dísztermében d. u. 6 órakor kezdődik.

* **A főispán installációja.** Biharvármegye ma tartja meg Glatz Antalnak beiktatását. Erre az alkalomra rendkívüli közgyűlést hívott össze a mai napra az alispán. A közgyűlés 10 órakor kezdődik. Az ülést Miskolczy Ferencz dr alispán fogja megnyitni, a megnyitó beszéd után felolvassák a királyi kéziratot, mely után egy küldöttség fog menni Glatz Antal főispánért. A főispán megérkezésekor azonnal le fogja tenni a hivataios esküt, melyet állva mond el. Utána közvetlen beszédet intéz a közönséghez, e beszéd lesz a közgyűlés berekesztése. Az installációra díszbe öltözve fognak kivonulni a megyei hajduk. A tisztviselők a főispán kívánságára csak fekete szalonban jelennek meg. A teremben fönt lesz a megye zóldsínű zászlója is, mely a főispán fölött fog lebegni. A megyeházára egyenesen e célra készült nemzetiszínű zászlót fognak fölvonni. A közgyűlés után az alispán vezetésével a megyei tisztviselők, a teljes hivatali személyzet tisztelegni fog a főispánnál. E tisztelegés után a főispán különböző küldöttségeket fog fogadni.

* **A belényesi főgimnázium igazgatója.** Buteán János címzetes főesperes, a belényesi görögkatholikus főgimnázium igazgatója, tartós szabadságolás után a napokban ismét elfoglalta helyét a vezetése alatt álló intézet élén. Buteán, mint ismeretes a legutolsó országgyűlési csonkaközgyűlés folyamán a most már fölcszlott szabadelvűpart programjával képviselte a belényesi választókerületet. Az igazgatói teendőket ez idő alatt Stefanica Vazul tanár, a főgimnázium ideiglenes vezetésével megbízott helyettes-igazgató végezte.

* **A Kossuth szoborra.** A Kossuth szoborra Nagyvárad város törvényhatósága az 1906. évi költségvetésébe 4000 koronát vett fel, s elhatározta, hogy évenként ennyivel járul hozzá a szobor-alap növeléséhez. A belügyminiszter a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta, azzal, hogy ezen hozzájárulást tíz évre engedélyezési; ha továbbra is szükség lenne a hozzájárulásra, hozzon annak idején újabb határozatot a város törvényhatósága.

* **Jótékony adomány.** Palotay László pápai praelatus bőkezű jótékonyának áldását már évtizedek óta élvezzi a nagyvárad Szent Lászlórol nevezett gyermek menedékház és koldusápoló egyesület, amelynek érdemdu elnöke s amelynek szép kápolnáját is ő építette. A jeles főpap legújában ismét részesítette bőkezűségében Nagyvárad ezen kiváló jótékony intézményét, amennyiben 3 darab 100—100 koronás Szent Imre kollégiumi részvényt adományozott az egyesületnek.

* **A megyei központi választmány ülése** Biharvármegye központi választmányá te nap délelőt Miskolczy Ferencz dr alispán elnöklété alatt ülést tartott, melyen megjelentek: Keszthelyi Zoltán, Wallner Ödön, Fráter Kálmán, Hranyczy Károly, Czifra Gerő, Jerzsák István, Werth-imstein Alfréd, Papp János, Balogh János és Szikszai Lajos. A választmányi ülés egyedüli tárgya volt a lefolyt képviselőválasztások alkalmával keletkezett választási iratok felülvizsgálása. A vizsgálatok után elhatározták, hogy az iratok egy példá-

nyát előterjesztik a miniszterhez egy másolati példányát pedig a főlevéltárban helyezik el megőrzés végett.

* **Uj királyi tanácsos.** A király április 3-án az akkori ideiglenes miniszterelnök előterjesztésére *Linhart György* nyugalmazott gazdasági akadémiai rendes tanárnak, a gazdasági szakoktatás terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

* **A koronaőr temetése.** *Radvánszky Béla* bárót, az Akadémia előcsarnokában tegnap délután bucsúztatta el *Berzeviczy Albert*. Temérdek koszoru borította a ravatalt. Köztük a Tisza-családé. A holttestet Sajóközúra szállították, ahol ma temetik el.

* **Kisajátítási eljárás.** Nagyváradi város közigazgatási bizottsága 170—1906. kb. sz. véghatározatával a Szegedi József nagyváradi lakos tulajdonát képező Olasz városrész *Perecz-utca 6. sz. háztelkén* történt építkezés folytán elfoglalt közterület kisajátítási tervének megállapítása céljából az 1881. évi XLI. t. cz. 33. §-a rendelkezéséhez képest *Varró Domkos* kir. főmérnök elnökből, *dr. Hoványi Géza* és *Mihályfi Adolf* bizottsági tagokból és *dr. Istvánffy István* jegyzőből álló bizottságot küldött ki s a város székháza bizottsági termében megtartandó bizottsági eljárás határidejét 1906. évi május hó 29-ik napjának (kedd) délután 4 órájára tűzte ki. Midőn erről az érdekelteket értesitem egyidejűleg megjegyzem, hogy a kisajátítási tervrajz és összeírás az 1881. évi XLI. t. cz. 34. §-a értelmében a város székháza kiadóhivatalában (I. em. 24. sz.) f. évi május hó 5-ik napjától május hó 20-ik napjáig terjedő 15 napi közszemlére kitétetnek. Nagyváradi, 1906. évi május hó 1-én *Rimler Károly*, polgármester.

* **Egy rejtélyes kérvény.** Biharvármegye alispánjához egy homályba burkolódzó kérelem érkezett. Nem postán jött, csak úgy oda szállott. Stílusa a magyarok bejöveteleivel egykoru. Hir szerint az alispán az irat megfejtésére több tudóssal lépett érintkezésbe, kik legközelebb Váradra jönnek és megállapítják, hogy mit is tartalmaz értelmileg az irás, amelyet aztán a muzeumba fognak tenni gondos megőrzés végett. A kérvény a következőleg szól:

Kérvény.

Az alulírott nevük föl kérelmezik A Tekintetes Alispáni urat hogy miszerint a Pellbárt-hidai Fiyatalság meige koráig mindig vót az esztendőik által mulacság és a hoz vagyunk szokva és még soha az mulacságban nem vót egy szóváltásé. Nagyön szépen föl kérem a Tekintetes Alispáni urat, Méltóztatni az Esztendőbeli és napali Vasárnapi és ünep Napokon délután 1 órátul esteli 5 óráig És oly tételek alát hogy az alulírottak tűz vagy civakodás veegét vagy minden alkamatlanság véget felelőské tezem alálasan felkérem a Tekintetes Alispáni urat méltóztatni

tiszteletel

Barna Gábor s k.

Lukács Gábor s k.

A kérvény czéljának felledezését az olvasóra bizta a szerző is, meg mi is.

* **Leányok tanulmányuton.** Érdekes látnivalója lesz ma délelőtt 11 órakor a pályaudvar közönségének. Akkor kísérik ki a szülők azt a 31 kisebb és nagyobb leánykát, akik 3 tanítónő vezetése alatt részt vesznek a közönségi polgári leányiskola tanulmányutjában. A gyönyörű székesfővárosba viszik őket, ahol előre elkészített terv szerint a magyar tanítók turista egyesületének segítségével megmutatják nekik a nevezetes látnivalókat: országház, Curia, muzeum, királyi vár, templomok, Margit-sziget

stb. Bizony okos intézkedés volt a közokt. kormány részéről, mikor elrendelte ezeket az iskolai tanulmányi utazásokat. Többet fognak azok a leánykák 5 nap alatt tanulni, mintha hetekig görnyednek szűk tantermeikben.

* **A vezérőrnagy tragédiája.** *Breda* Lajos gróf vezérőrnagy, Albrecht királyi herceg szárnysegéde, aki itt Nagyváradon is állomásozott, tegnap reggel Bécsben kétszer mellbe lötte magát. A vezérőrnagyot betegsége vitte a szerencsétlen lépésre.

* **Aki nem szavazott.** *Dr. Weiszberger* Lipót nagyváradi ügyvéd annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy a csütörtöki képviselőválasztásnál egyáltalán nem szavazott s nem azonos azzal a *Weiszberger Lipóttal*, aki *Bohányira* adta le szavazatát. A kérelemnek ezenel készséggel teszünk eleget.

* **Két csendőr megjutalmazása.** A cséffai főszolgabíró tegnap előterjesztést tett az alispánnak, a cséffai választások idejére kirendelt csendőrök megjutalmazására vonatkozólag. Mint már megemlítettük a csendőrök magatartása a választások alatt példászerű volt a megjutalmazás tehát némi honorálás lenne a csendőrségnek, mely életveszélyeztetéssel tudta csak a rendet fönntartani. Az előterjesztésben *Várady Sándor* csendőrőrmester és *Szabó Ferencz* geszti őrsparancsnok őrmester vannak megemlítve elismerés, esetleg megjutalmazás végett. Az előterjesztést az alispán följegyeztetési a miniszternek.

* **Öngyilkosság.** *Margitáról* jelentik, hogy ott egy jómódu gazdaember *Baróthy* Imre felakasztotta magát. Az öngyilkosságnak oka ismeretlen, valószínűnek tartják, hogy gazdaságában beállott pangás vitte *Baróthy* tettének elkövetésére.

* **Vizbefult gyermek.** A szülő gondtalanságának ismét áldozata van. *Sarkadkeresztúrról* jelenti tudósítónk, hogy ott egy 6 éves gyermek a vizbefult. *Szabó László* tegnap délelőtt a kut mellett játszadozott több gyermek társ ságában. A kis gyermekek felmásztak a kut kávjára, mely rozszant volt. *Szabó László* volt az első, ki fölkapaszkodott a kutkájára, melyen lovagolni akart. A fadarab, melyre fölült, egyszerre kitért és a kis fiu a vízbe esett. A gyermek mentésére csakhamar elősiettek, azonban csak holttemét tudták a vízből kivonni. Gondatlanság terheli a szülőket, mivel a kutat, melynek farészei amugy is rozszantak voltak, nem tartották fedve s a kis gyermekeket oda engedték játszani.

x **Egy nagy áruház** hatalmas fejlődését örömmel látjuk nap mint nap, valóságos bucsujárhelye ugy a helyi, mint a vidéki közönségnek. *Cziller Imre* nagy áruháza, hol a divat-ujdonságok a legnagyobb választékban találhatók. A czég mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét

x **A kőbányai** Első Magyar Rézvény-Serfözde dupla göliat malátá gyógyszer név alatt aranykeresztes czimkével ellátott különleges üvegekben gyógyszer hoz forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetésre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

TANÜGY.

* **A női keresk. tanfolyam.** A miniszter az elmúlt évben arról értesítette Nagyváradi városát, hogy ha a női kereskedelmi tanfolyamot fenn akarja tartani, annak engedélyezését évről-évre jó előre kell kérni s kimutatni, hogy a kellő számú növendék biztosítva van-e. Özv. *Rechné Bauer Zsófia* igazgatónő tegnap beadványt intézet a városhoz, amelyben kéri, hogy tanfolyamot az 1906—907. tanévben is rendeztesse s ennek engedélyezését kérje. A

tanfolyam már 15 éve áll tenn s igen szép eredményt mutat fel évről-évre, tehát létjogosultságát már beigazolta. A jövő évre a növendékek kellő száma biztosítva van. A be-terjesztett költségvetés szerint a város az eddigi 800 koronával járulna a tanfolyam költségeihez s ezáltal az biztosítva lenne.

* **Miniszteri biztosok az érettségi vizsgálatokon.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a felső kereskedelmi iskoláknál az 1906. év folyamán tartandó érettségi vizsgálatok vezetésével miniszteri biztos minőségben most küldte ki az illetékes szakembereket. A nagyváradi kereskedelmi iskolához *Mártonffy Márton* iparoktatási főigazgató lett miniszteri biztosul kiküldve.

IRODALOM.

* **A Magyar Szemle** szépirodalmi, művészeti és kritikai képes hetilap folyó XVIII. évfolyamának 18 száma május 3-án jelent meg a következő kiválóan érdekes tartalommal:

Fra Filippo, Apróságok az írásról. — Hevesi Sándor, Szavalás és színjátszás (ötödik közlemény). — Szonettek (György Oszkár, A dal. — Jovan Ducsis, Az adriai szonettek, ford. Dórits István — Gergyési Ferencz, A A sátoros cigány.) — Halis István, Közlegény. — Cholnoky László, Őszi árnyék. — Juhász Gyula, Versek (Primavera. — Álmodok vége...) — Sárányi István, A fuvaros. — Regény: Handel-Mazzetti Enrica bárónő, Jesse és Mária. (16. tolyt. For. Auer István.) — Marcus, A hétről (Kürthy György rajzaival.) — Irodalom: F. H., Klasszikus művészet. (Wollanka József, Raffael.) — Fieber Henrik, Modern építészet. — (Lekhner Ödön, A magyar formanyelv nem volt, hanem lesz.) — Tisztia (Versek, írta Farkas Béla.) Képzőművészet: ff, Grafikai kiállítás. — Színház: f, Az aranygyapju. (Kéroul és Barré háromfelvonásos bohózatai) — A szerkesztő üzenetei. — Hirdetések.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Czigánybáró.
Vasárnap: délután: Vasgyáros. este: A koldus gróf (először.)

* **Hiedelbergi diákélet.** A kedves, hangulatos Hiedelberg bizony nem nagy közönséget vonzott. Vonzott azonban egy csokrot az új Katónak, *Barna* Mariskának. *Barna* Mariskának egyetlen hátránya, hogy kissé gyenge a hangja. Egyébként *Katája* bájos, poétikus alakítás volt, a melyre láthatólag nagy gondot fordított s a melyet teljesen kidolgozott. Ügyes volt *Fehér* Gyula Jütnere is, bár több érzés és melegség elkelt volna. *Tóth Elek* pompás hercege, *Krasznay* finom humorral ábrázolt lakája most is rendkívül tetszenek. *Bérczi* az ujonnan beszerzett jó ugató kutyával keltett sok derűtséget; a kutya végszóra olyan ugatásba fogott mindig, hogy csak úgy zengett bele a színház.

* **A koldus gróf premiéreje.** A »Gül Baba« a király színházban s a »A koldusgróf« a Magyar Színházban voltak az idei szezonnak ugynevezett budapesti slágerjei. Azután a nagy siker után, a melyben Gül Babának volt része a Szigligeti Színházban, előre látható, hogy hasonló zajos tetszés fogja kísérni »A koldusgróf« operette vasárnapi bemutatóját is. A társulat élén *Károlyi Leonával* és *Révész Ilonkával* egész héten nagy buzgalommal készült a vasárnapi premierre, mely most a szezon végén

van hivatva meghozni a szezon legszebb és leghangosabb sikerét. A gyönyörű zenén a szebbnél-szebb melódiákon kívül kedves és érdekes meseszövéssel is nagy hatást biztosít ez az operett, mely egymásután százszor került színre Bécsben és Budapesten is a Magyar színházban. Az igazgatóság nagy gondot fordított úgy a darab betanítására, mint annak új jelmezekkel s díszletekkel való fényes kiállítására. Az előadásban részt vesz a társulat teljes énekes személyzete.

Színházi hírek. Révész Ilonka, a társulat új szubrettje, tegnap bejelentette betegségéért s e miatt a mai és holnapi műsort meg kellett változtatni. Így ma este a nagy sikerrel felelevenített »Czigánybáró« kerül színre, a melyben Károlyi Leona Szaffit, Toronyi Gyula pedig Barinkayt játsza. — Vasárnap délután Ohnet nagyhatású drámája »A vasgyáros« kerül színre, este pedig a »Koldusgróf«-nak lesz a bemutató előadása.

Z E N E.

Geyer Stefi Nagyváradon. A városi árvaház javára holnap este 8-kor rendezendő hangverseny műsora a következő:

1. Erkel Ferencz: Részletek a »Bánk-bán« című dalműből. Előadja a sz. Orsolya-zárda növendékeinek ének- és zenekara Kürty István vezetésével.

2. Goldmark Károly: Hegedűverseny. Előadja Geyer Stefi k. a. hegedűművész, zongorán kíséri Dienzl Oszkár zongoraművész.

3. a) Kienzl Vilmos: Magdolna dal a »Biblia ember«, b) Saint-Saens: Aria a »Sámson és Delila«, c) Meyerbeer: Aria a »Prófeta« cz. dalművekből. Énekli: Király Józsefné urhölgy. Zongorán kíséri: Vomácska József zenetanár.

4. a) Schumann: »Szendergő-dal«, b) Grünfeld: »Serenade«. Gordonkán előadja: Kürty István zenetanár, zongorán kíséri: Komlóssy Ilonka urleány.

5. Hubay Jenő: »Csárdajelenetek«. Előadja: Geyer Stefi k. a. hegedűművész, zongorán kíséri: Dienzl Oszkár ur.

10 perc szünet.

6. Vieuxtemps: »Rondo«. Előadja: Geyer Stefi k. a. hegedűművész, zongorán kíséri: Dienzl Oszkár ur.

7. Fehér Dezső: Monolog. Előadja: Rendes Ilike urleány.

8. Magyar népdalok. Énekli: Király Józsefné urhölgy, zongorán kíséri: Vomácska József zenetanár.

9. Dvorzák Antal: Quintett (Zongora ötös) I. Tétel. Előadja: Geyer Stefi k. a., Dienzl Oszkár, Szmazenka Ernő, dr Barta Andor és Vomácska József urak.

Hangverseny után táncz lesz.

S P O R T.

Király lövészet.

A következő sorok közlésére kértünk föl:

Az 1906. évi »Király lövészet« május hó 6-án, vasárnap délután tartjuk meg — díj tekezéssel egybekötve. — Este 8 órakor a Sportpavillonban a lövészkirály tiszteletére az Écherolles-kürt serleggel társas vacsorát rendezünk. Felkérem, hogy e megnyitó ünnepélyen megjelenni, a lövészet, tekezés és társas vacsorán részt venni sziveskedjék. Lő- és teke-díjak a rendesek — vacsora borral 3 kor.

Egyletünk jövő fejlődésének érdeke kívánja meg, hogy lehetőleg minden tag vegyen részt ez összejövetelen. Itt megbeszéljük új alakulásodat. Reményem van arra, hogy a villanyvasút megnyitása és egyletünk vezetéséhez újabb társadalmi erők megnyerése által most újra fellendülhet az a szép, barátságos egyleti élet, mely egyletünkben eddig honolt.

Roszk idő esetében a megnyitás hasonló programmal május hó 13-án tartik. Nagyvárad, 1906. május hó 1-én.

Mezey Mihály.
lövész-mester.

NYILTTÉR.

Uj étterem és sörcsarnok.

Van szerencsém Nagyvárad város és környéke t. uriközönségének b. tudomására hozni, hogy a

Rimanóczy éttermet

teljesen újjáalakítva, kibővíve és külön

polgári sörcsarnok-

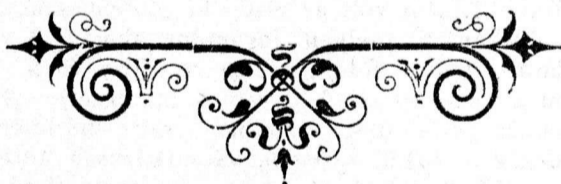
kal a legmodernebbül berendezve, megnyitottam.

A mikor városunk e legújabb helyiségeit óriási áldozatokat nem kimélve a t. közönség rendelkezésére bocsájtottam, bizalommal kérem szakértelmem és ismeretségem alapján a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel

Özv Karner Gyuláné.

Izletes zóna-villásreggeli.
Folyton frissen csapolt Dreher sör!

Butor

A Preisz Mihály és Fia
csődtömegéből
meglevő BUTOROKAT megvettem, és

leltári árban árusítom.

Nagy Sándor-utca 4. sz. a.

Tisztelettel

Büchler Márton.

Telefonszám az egész megyére 626.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim

66.

Majakin fölemelte a kezét, ökölbe szoritotta s vadul hadonázott vele a levegőben.

— Hogy mered? Ki szerezte az üzletet? Te? Te? — Az apád? Negyvenéves munka s te megakarod semmisíteni? Ugy kell állanunk, mint a kőfal, vagy úgy kell lépkednünk óvatosan, de mindig a magunk helyén. Évszázadokig mi vittük Oroszországot a vállunkon, mi kereskedők. Most is visszük. Nagy Péter csárnak isteni esze volt, s ismerte ami értékünket. Hogy támogatott az minket! Könyveket nyomtatott, amiből a kereskedést meg lehetett tanulni. Ezt érteni kell! Ő értette is, meg is csinálta jól, helyesen. Most is a magunk lábán járunk s tudjuk, hogy hol van helyünk. Hagyjatok szabadjára bennünket! Mi építettük az élet alapjait s nem téglát építettünk a földbe, hanem önmagunkat ástuk belé, most pedig föl kell építenünk az emeletet. Oda kell törekednünk! Ez a feladatunk, de Foma nem érti ezt. Neki kellene értenie s neki kellene építenie. Atyja vagyont hagyott reá. Ha meghalok, az én vagyonomat is ő kapja. Dolgozzál, kutyal E helyett bolondságokkal tölti az idejét. No majd a helyedre vezetlek!

Az öreg szinte köhögött az izgalomtól, villogó szemmel nézett leányára, mintha Foma állt volna előtte. Ljuba megijedt, de nem volt bátorsága, hogy ellentmondjon s némán tekintett borus, sötét arczába.

— Az apák megcsinálják az utat — te pedig menj rajta tovább. Ötven évig dolgoztam — miért? Hogy gyermekeim fölépítsék, amit elkezdtem. Gyermekeim! Hol vannak az én gyermekeim?

Majakin bánatosan hajtotta le a fejét, hangja elakadt s tompán, mintha önmagának mondaná, így folytatta:

— Az egyik elveszett. Börtönlakó, erre nem lehet számítani. A leány... Hát ki folytatja az én munkámat? Ha legalább elvenné valami derék ember... Azt hittem, hogy Fomának majd csak megjön az esze, aztán összeházasítalak benneteket s nektek adom mindenemet. De Foma nem ér semmit. Micsoda emberek vannak most a világon. Azelőtt vasból voltak az emberek, most gummiból. Mind hajlik s nincs semmi merevség bennük. Mi ez? Miért van ez?

Majakin dühösen nézett Ljubára. Ljuba hallgatott.

— Mondd — mi kell? Hát hogy kell élni? Mit akarsz? Tanultál olvastál, hát mi kell, hogy kell? Hogyan?

Majakin kíváncsian nézett most leánya arczába. A kérdések hirtelen jöttek s Ljuba zavarban volt. Örült, hogy atyja kérdést intézett hozzá, de egytálla félt is, nehogy olyat mondjon, ami nem tetszenék atyjának. Aztán hirtelen felelt:

— Azt és úgy, hogy mindenki boldog és megelégedett legyen — minden ember egyforma, mindenkinek egyforma joga van az élethez s a vagyonához. Mindenkinek szüksége van a szabadságra épp úgy, mint a levegőre és az egyenlőségre.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, május 4.

Oszrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	670.—

Közúti vasut — — — — 594.—
Városi villamos vasut — — — — 327.50

A gabonatözsde határideje.

Budapest, május 4.

Buza okt. — — — — 16.82
Rozs okt.-re — — — — 17.12
Tengeri április 1906 — — — — 14.—
Zab ápr.-ra — — — — 13.64
Repce aug.-ra — — — — —

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 május 4-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — — — 14.60
Magyar koronajárdék 4% — — — — 95.95
Magyar keleti vasúti államkötvény 4% — — — — 86.70
Magyar földterhermentesítési kötvény 4% — — — — 96.20
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény — — — — 98.2
Magyar gyermekjegy-kölcsön — — — — 2.18
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — — 215.50
Osztrák járadék papírban — — — — 160.50
Osztrák járadék ezüstben — — — — 1.01
Osztrák korona járadék — — — — 118.—
Osztrák járadék aranyban — — — — 170.50
1860. oszt. államsorsjegyek — — — — 1.60
Osztrák-magyar bankrészvény — — — — 16.40
Magyar hitelbank részvény — — — — 8.23
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — — 688.—
Osztrák magyar államvasúti részvény — — — — 685.50
20 frankos frankos (Napolondor) — — — — 14.02
Német birodalmi márka — — — — 117.32
London vista — — — — 240.30
Páris vista — — — — 95.80
20 márkás arany — — — — 23.44

Nagyváradai hetivásái.

A nagyváradai piacon 1906. április 30. máj. 1. napján tartott vásárban eladott természetű és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 15.40 15.20 15. Kétszeres buza 13. 12.80 12.60 Rozs 12.— 11.80. 11.60
Árpa 14.— 13.80 13.60 Zab 14.40 14.20 14.—
Tengeri 14.— 13.80 13.60 Borsó 44.— Lencse 50.—
Bab 44.— Köleskása 44.— Burgonya 7.—
100 kiló lánghliszt 27.— Zselyelisz 26.40
Fehérkenyérlisz 25.60 Barnakenyérlisz 21.60
Széna fuvarral 6.20 Szalma fuvarral 1.80. Só zott szalonna 160.— Zsup-szalma —20. A'om szalma —12. 1 köbméter bükkfa 8.— Tölgyfa 8.—
Cserfa 8.— 1 kiló marhabus I. o. 1.32, kiló marhabus II. o. 128 kiló marhabus III. o. 120
1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor 80.— liter pálinka —72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.—
1 mm. kősz 21.80. 1 mm. nyers faggyu 72.—
1 mmj olvaszt. faggyu 70.— 1 mm. szappau 50.—
1 mm. birka gyapju —. 1 m m. magyar gyapjú 1 mm. —. hltr. -bor 64.— 1 hltr. ujbör 38ó
1 m m. mész mész 2.60 1 mm kemény faszén 3.—
1 mm. puha faszén 3. 1 — hltr. keupermag —. — 1 hltr. köles —. 1 hltr. repce —.
1 hektl. dió 40 — 1 hltr. mugyoró —. 1 hltr. asztal szilva — 30 1 kg sarkyú káposzta 40.
1 kg szelonna uyers 140 4 kg sertáshus 140
1 kg vereshagyma — 16 7 kg foghagyma —54
1 kg boré 220 1 Blg paprika 450 1 kg barna kenyér — 10 Egy liter kőolaj — 44.

Forgalmi kimutatás 1906 ápr 30. máj. 1

Tiszta buza körülbelül 500 htl — Kétszeres buza 140 htl Rozs 300 htl Árpa 120 htl Zab 331 htl Tengeri 900 htl burgonya 330 htl.

Lábasjóságok Hizott sertés mintegy 223 zélhizott 565 drb 2 évesből feljebb 178 drb 1 éves től feljáb 330 Sülbő 337 drb malacz 230 drb Vágó malha 21 j brb Jármos ükő 2100 prk Fejős tehén 900 drb 6orju 887 drb bivaly 59 drb juh és kecske 230 drb Ló 559 darab.

Marha ártáblázat 1906. évi ápr. 30. máj. 1.

1 pár I-ső rendű jármos ökör 860—960 korona.
1 pár II-od rendű jármos ökör 760—860 korona.
1 pár II-ad rendű jármos ökör 630—730 korona.
1 drb fejős tehén 200—400 kor., 1 drb vágó ökör 150—420 kor. 1 drb. vágó tehén 220—380 ökör
1 drb veres borju 40—60 kor. 1 drb. fél éves borju 65—95 kor., 1 drb egy éves borju 75—170 kor., 1 drb két éves borju 90—240 korona. 1 drb

hizott sertés 120—128 kor., pár fél éves sertés 40—45 kor., 1 pár egy éves sertés 80—95 kor. 1 pár két éves sertés 145—210 korona. 1 drb. igás ló 170—390 korona. 1 pár ökörbőr 44—50 gor., 1 pár tehénbőr 32—40 kor. 1 pár borjubőr 20—20 kor., 1 pár ló bőr 10—20, korona.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**Hirdetmény.**

Az 1907 évre érvényes országgyűlési képviselő választóknak a nagyváradai választókerületre nézve hivatalból összeállított ideiglenes névjegyzéke a kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t.-cz. 146., illetve 151. §-a értelmében folyó évi május hó 5-től kezdődőleg folyó évi május hó 25-ig bezárólag a városház közigazgatási kiadóhivatalában közszemlére lesz kitéve.

Ezen ideiglenes névjegyzéket, valamint a kihagyottak jegyzékét a jelzett napokon reggeli 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és délután 2 órától 6 óráig ugyanott lemásolhatja.

Felhívtnak mindazok, akik az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 44. §-a értelmében a felszólalásra akár azért, mert a választók névjegyzékébe fel nem vétettek, akár azért, mert nevük, foglalkozásuk, vagy életkoruk hibásan lett beírva; akár azért, mert valaki jogosulatlanul lett felvéve, vagy kihagyva, jogosítva vannak felszólalásaikat írásban a szükséges okiratokkal felszerelve, a központi választmányhoz czimezve az 1899. évi XV. t. cz. 151 §-a értelmében folyó év május hó 5-től 15-ig Kelepecz Dezső irodaigazgatónál beadni. Ezen felszólalásokat fen-

tebb nevezett irodaigazgató hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt minnenki megtekintheti, azokat délután 2-től 6 óráig ugyanott lemásolhatja s azokra vonatkozólag netán teendő észrevételeit írásban minden beadványhoz külön, a szükséges okiratokkal felszerelve, az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 45. és 46. §§-ai alapján a központi választmányhoz czimezve május hó 16-tól 25-ig bezárólag az irodaigazgatónál benyújthatja.

Kelt Nagyvárad város központi választmányának 1906 május 2-án tartott üléséből.

Rimler Károly,

polgármester, mint a központi választmány elnöke.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő tanulók, kisiparosok és kisgazdák számára.

Irta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése mellett bérmentesen küldetik meg.

**Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. milleneumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers-Concors**

Telefon: 280. sz.

Alapítva: 1854.

Első Magyar Részvény-szövőde**K Ö B Á N Y A.**

Főraktár Nagyvárad és Biharvármegye területére saját hazunkban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek czégnél.

Hordókba és palaczkokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m. **ások, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legtekélyesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban hozzunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem ugy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknél.**

Góliát maláta sör kapható: *Janky utóda Kiss Károlynál, Kádár Fános, Friedl és Jörös, Maár és Szabó, Lakatos Julia* (Széchenyi tér), *Tisztviselők fogyasztási szövetkeze* (Uri-utca), *Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics* (Fő-utca).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Végeladás!

Üzletünk feloszlata következtében nagy árukészleteinkkel
végeladás útján értékesítjük.

Miután a feloszlatsnak a legrövidebb idő alatt kell befejeztetni, az összes
raktárainkban levő új és finom árukat minden árért,

a beszerzési áron alul is
mentül előbb kiárusítjuk.

A végeladás alá kerülő tárgyak a következők:

Finom legujabb divatu női ruhakelmék és női felöltők. Divatos szép
delének, mosó cretonok, aefirek és batisztok. Legjobb hazai vásznak,
siffonok, asztalneműek, női és férfi kész fehérneműek, napernyők, bu-
torkelmék, ággyterítők, paplanok, madráczok és számos apróbb tárgyak.

Szönyegekben

különösen praktikus jó minőségek
mélyen leszállított árakban.

Saját érdeke mindenkinek e kedvező alkalmat olcsó
bevásárlásra felhasználni.

Tisztelettel

Spitzer Testvérek

divatáruháza, Zöldfa-utca.

Magyar bikák

500 koronától kezdve. Pekingi ka-
csatojások tuczatja ingyenes csoma-
golással 8 korona beküldése után
szállíthatók.

Gróf Teleki Arvéd ura-
dalmából posta: **Koncza.**
1571.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvételnek a

„TISZÁNTÚL„

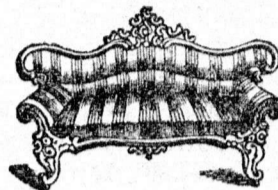
kiadóhivatalában.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és uri-
szoba berendezé-
sek, valamint az
egyeb butordara-
bok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata. — Kivánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám.

Hirdetés.

A „NAGYVÁRADI HITELBANK” részvény-
társaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)
Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg
után 5%.-os kamatot fizet.

Leszámítol váltókat.

Előlegel ad: értékpapirokra, éksze-
rekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyujt: házakra és
földbirtokra.

Az igazgatóság.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai czipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanoncz internátus 24 benlakó, 18 bejáró tanoncz

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb s legtartósabb kivitelben

férfi, női,

és gyermek-

czipőket, csizmákat

francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott árakon

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számu saját házunkban
(volt rendőrségi épület) kicsinybeni eladási
üzletünkben árusítjuk.

Különleges lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csenedőrök és pénzügyőrök részére.

